

NASTAVNI PLAN

IZ JEVREJSKE VERONAUKA ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA U KRALJEVINI S. H. S.

A) Opšti deo.

1) Jevrejskoj srednjoškolskoj verskoj nastavi je cilj vaspitavanje jevr. školske mladeži u religiji otaca, i probuđivanje ljubavi i odanosti prema uzvišenim načelima jevrejske etike i morala, da od nje postanu svesni Jevreji i Jevrejke, pobožni i čestiti karakteri, rodoljubivi građani i uopšte korisni članovi našega društva.

2) Nastava jevr. veronauke u srednjim školama deli se u dve grupe: Prva grupa obuhvata istoriju jevrejsku, obrede, ceremonije i sva etička i moralna načela Mojsijeve veroispovesti; a druga grupa sadrži jevrejsku liturgiju, molitve, odlomke iz Biblije u originalu i izučavanje jevrejskog jezika kao sredstvo za razumevanje ovih predmeta.

3) Od predmeta prve grupe istorija je najvažniji i na nju valja obratiti najveću pažnju; ostale predmete te grupe potrebno je koncizno i zgodno uneti u predavanja iz istorije ili, u zgodnim prilikama, upoznavati učenike sa istima.

4) Što se predmeta druge grupe tiče, jevrejski jezik valja predavati po modernoj t. zv. očiglednoj nastavi. Na taj način otpale bi sve teškoće oko prevoda jevrejskih tekstova. Jer bi učenici izučavanjem izvesnog broja jevrejskih reči i izraza po ovoj metodi, vrlo lako savladali i problem razumevanja jevrejskih tekstova. U koliko pojedini nastavnici ne bi bili u stanju da poučavaju po toj modernoj metodi jevrejski jezik, predviđeno je u ovom planu, u alternativni, da pređu izvesne delove biblijskih odnosno molitvenih tekstova po staroj metodi čitanja i prevodenja.

5) Dok se za uspešno sprovođenje ovoga plana ne izrade naročito za to potrebni udžbenici, ubotrebiti kao udžbenike: a) za predmete iz prve grupe: Jakobi, Biblijska Povesnica; Schwarz, Povjest Židova I i II; Brann, Istorija Jevrejskog Naroda u prevodu Dr. Alkalaja; b) za predmete iz druge grupe: knjigu M. Ratha i Sefatenu.

B) Specialni deo.

I. RAZRED.

- Istorija: Rekapitulacija sadržine Pet Knjiga Mojsijevih. Od smrti Mojsijeve do smrti Saulove. Kratki geografski opis Sv. Zemlje.
 Jevrejski: Biblijski tekstovi, čitanje i prevod: 1. Knj. Moj. 1; 2, 1—3; 28, 10—22; 32, 4—13; 32, 25—30; 48, 15—16;
 ili Molitveni tekstovi: המפיל, ברכת המזון, ואהבת שמוע, אהוי נשמה
 ili M. Rath: prvih deset lekcija;
 ili Sefatenu: I. prva polovina knjige.

II. RAZRED.

- Istorija: Od Davida do propasti carstva.
 Jevrejski: Biblijski tekstovi, čitanje i prevod: 2. Knj. Moj. 3, 1—15; 19, 1—8; 20, 1—17; 22, 20—27; 23, 1—17; 34, 1—10;
 ili Molitveni tekstovi: אלהי נציר, ש"ע, ויהי רצון, prvi blagoslovi
 בר' התורה, טלית, הפילין a) za dečake: ברכות הנהנים
 בר' חלה, הדלקת הנר b) za devojčice:
 ili M. Rath: 11—20 lekcija
 ili Sefatenu: I. druga polovina knjige.

III. RAZRED.

- Istorija: Jevreji u Babiloniji do razorenja drugog hrama.
 Jevrejski: Biblijski tekstovi: 3. Knj. Moj. 19, 1—4; 19, 9—18; 19, 30—37; 22, 31—33; 23, 1—11; 23, 15—16; 23, 21—44; 4. Knj. Moj. 6, 22—27; 10, 35—36; 15, 37—41; 17, 15—23;
 ili Molitveni tekstovi; רצה במנוחתנו, ושמו, אתה אחר, ישבח, משה אתה קדשה.
 Upoznavanje sa molitvenikom.
 ili M. Rath: 21—30 lekcija;
 ili Sefatenu: II. prva polovina knjige.

IV. RAZRED.

- Istorija: Od razorenja drugog hrama do kraja epohe Gaonata i masoreta.
 Jevrejski: Biblijski tekstovi: 5. Knj. Moj. 4, 1—8; 5, 6—18; 9, 4—5; 10, 12—22; 14, 22—23; 15, 1—18; 16, 1—20; 17, 20—24; 24, 10—22; 30, 1—14;
 ili Rath: 31—50 lekcija;
 ili Sefatenu: II. druga polovina knjige.

V. RAZRED.

- Istorija: Jevreji u Srednjem Veku do proterivanja njihovog iz Španije.
 Jevrejski: Biblijski tekstovi: Psalmi 1; 3; 6; 19; 23; 33; 90.

VI. RAZRED.

Istorija: Jevreji u Novom Veku s naročitim pogledom na duhovne pravce koji javljaju u to doba (misticizam, askala, jevrejska nauka i prosveteno i noviji socialno-duhovni pokreti).
 Jevrejski: Biblijski tekstovi: Psalmi 91; 92; 93; 113—118.

VII. RAZRED.

Istorija: Rekapitulacija važnijih delova jevrejske istorije i ukazivanje na njihov etički i moralni karakter: Mojsije, Samuilo i važniji proroci, Ezra, važniji Tanaiti i Amorejci, Majmonid, Juda Alevi, Spinoza, Hess, Pinsker i Herzl.
 Jevrejski: Biblijski tekstovi: Jeremija 8, 13—23; 9, 1—23; 16, 19—21; 17, 1—14; 23, 25—29; 29, 4—7; 31, 11—19.

VIII. RAZRED.

Etika po knjizi M. Lazarusa.
 Jevrejski: Isaja 1, 1—21; 2, 1—5; 5, 1—7; 11, 1—12; 54; 55; 58.

Šta čini nekoga Jevrejem?

Jevrejstvo je nešto više od oznake, nešto više od rodnog lista; to je jedan život. Biti rođen kao Jevrej ne znači, spadati među izabrane, nego nas to upućuje, da se ubrojimo među izabrane. Bog potpisuje ugovor, a mi ga moramo zapečatiti životom, koji služi Bogu. »Šta čini nekoga Jevrejem?« često je postavljano pitanje. Odgovor je dvojak: pripadništvo jevrejskom bratstvu i verno ispunjavanje dužnosti, koje nalaže ovo pripadništvo. Pripadati jevrejskoj rasi, a pritom nogama gaziti jevrejske dužnosti, znači biti neveran Izraelu. (MORRIS JOSEPH, *The Message of Judaism*. »Hebrew and the Synagogue«, 1903).

Vera Jevrejina.

Svaki Jevrejin treba da gleda na svoju veru kao na hram, koji se prostire iznad svih zemalja, te dokazuje nepromenljivost Boga i jedinstvo njegovih planova. Neka smatra sebe stubom, koji čuva ovaj hram od rušenja, i neznan po sebi, on ipak doprinosi jačini, trajnosti i lepoti celine.

(GRACE AGUILAR, *The Spirit of Judaism*, VIII., 1842).

